

TILSYNSRAPPORT

SEKTORTILSYN

VEDR.: FORVALTNING AF DET SOCIALE REGELSÆT

I

QEQQATA KOMMUNIA

2018

Kapitel 1. Formål, metode og grundlaget for tilsynsrapporten.

1.1. Tilsynsbesøget.

Tilsynsenheden fra Departementet for Sociale Anliggender og Justitsområdet gennemførte i 2018 et varslet tilsyn med forvaltningen af familieområdet i Qeqqata Kommunia (herefter Kommunen). Tilsynet omfattede Sisimiut i perioden 19. til 21. marts 2018 og Maniitsoq i perioden 7. maj til 9. maj 2018.

Under tilsynet har der bl.a. været fokus på udvalgte problemstillinger i forvaltningen i forbindelse med børn og unge sager, der tidligere har været gennemgået ved tilsyn gennemført i 2017.

1.2. Formål med og hjemmel for besøget.

Formålet med sektortilsynet var at føre tilsyn med, at Kommunen overholder reglerne i sociallovgivningen og forvalter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler. Tilsynet gennemføres med hjemmel i Inatsisartutlov nr.20 af 26 juni 2017 om støtte til børn, Landstingsforordningen nr. 11 af 12. november 2001 om socialvæsenets styrelse og organisation samt Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 6 af 16 februar 2006 om tilsyn på det sociale område.

1.3. Tilsynsenhedens metoder.

1.3.1. Generelt

Tilsynet er foretaget i dialog med forvaltningen, og grundlaget for rapporten er forvaltningens egne oplysninger samt Tilsynsenhedens observationer.

Tilsynet er sket ved en systematisk og ensartet gennemgang af tilfældigt udvalgte borgersager. Der er taget udgangspunkt i den dokumentation, der har været tilstede på sagen, suppleret med samtale med relevante medarbejdere i forvaltningen familiechefer og souschefer i begge byer. Gennemgangen er vurderet ud fra sædvanlige retlige bevisvurderinger, d.v.s at mundtlige sagsbehandlingsskridt, der ikke er dokumenteret på sagen, betragtes som ikke udførte.

Udover gennemgangen af de konkrete borgersager har Tilsynsenheden ved interviews af ansatte foretaget en gennemgang af Kommunens organisering på socialområdet og de generelle procedurer der er for sagsbehandlingen, herunder kompetencereglerne.

Tilsynet har haft fokus på om praksis er i overensstemmelse med lovgivningen for god forvaltningsskik.

Ved gennemgangen er der formelt set på, om følgende forhold er i overensstemmelse med gældende ret:

- Er der hjemmel til afgørelsen
- Har beslutningstageren haft kompetence til at træffe afgørelsen
- Har beslutningstagerne anvendt lovligt skøn

- Har sagsbehandlingstiden været rimelig

1.3.2. Særligt vedr. børnesager

I børnesager er der ud over de generelle fokuspunkter også set på:

- Er forældremyndighedsindehaveren underrettet skriftligt,
- Er relevante myndigheder involveret (ex. Politi, skole sundhedsvæsen)
- Er der udarbejdet eller igangsat en socialfaglig undersøgelse
- Foreligger der en handleplan

Kapitel 2. Forvaltning af Familieområdet i Qeqqata Kommunia.

2.1 Indledning.

Den centrale forvaltning i Qeqqata Kommunia er placeret i Sisimiut. Der er to lokalforvaltninger, i h.h.v. Sisimiut og Maniitsoq, med hver sin familiechef. Kommunaldirektøren har det overordnede ansvar for hele familieområdet.

2.2 Organisering.

Tilsynsenheden kan konstatere, at der foreligger en samlet og sammenhængende organisationsplan for kommunens nuværende forvaltning indenfor børn- og unge området, og at den beskrevne struktur i det store hele er gennemført. De nødvendige kompetencedelegationer er formuleret og umiddelbart entydige. Der er klare retningslinjer med hensyn til den overordnede sagsgang, herunder forberedelsen af sagerne lokalt og arbejdsgange i forbindelse med godkendelser og afgørelser.

Der er etableret Familiecentre i både Sisimiut og Maniitsoq. Disse er etablerede i kommunalt regi, og indgår i forvaltningen. De er underlagt den overordnede ledelse fra forvaltningen, men har en betydelig autonomi og den daglige ledelse udføres af en centerleder.

2.3 Manglende faglig arbejdskraft.

Der er flere vakante socialrådgiver stillinger, både i Maniitsoq og Sisimiut.

Som tidligere nævnt er kommunens organisationsplan på plads, og på tidspunktet for tilsynsbesøgene var sagsbehandler stillingerne besat, dog i nogen udstrækning med medarbejdere, der ikke har nogen uddannelsesmæssig baggrund til varetagelse af sagsbehandling.

Til imødekomme af behovet for uddannet personale har kommunen etableret en strategi, der i al væsentlighed bygger på en opbygning af de allerede eksisterende medarbejders kompetencer.

Det er Tilsynsenhedens klare vurdering, at en videreuddannelse af eksisterende personale med tilknytning til det pågældende lokalområde, vil gøre det nemmere at tiltrække og fastholde lokale medarbejdere.

2.4 Arkiver – Fysiske som elektroniske.

Under tilsynsbesøgene blev det konstateret, at kommunen overordnet set havde et overblik over hvor de fysiske sociale sager befinder sig.

Med hensyn til elektronisk arkivering kunne Tilsynsenheden konstatere, at de oplysninger, der er i de elektroniske sager, bortset fra handicapområdet, er utilstrækkelige. Dette indebærer, at sagsbehandlingen på baggrund af de elektronisk arkiverede oplysninger ikke vil være tilstrækkelige til at lave en systematisk sagsbehandling. Det konstateres, at der er efterslæb med hensyn til indskanning af fysiske dokumenter til den elektroniske sag hvilket gør, at en række oplysninger ikke kan trækkes via Winformatik.

2.5. Familiecentre

Tilsynsenheden har konstateret, at centrene navnlig tager sig af terapiforløb og samtaler med borgerne herunder med børnefamilier.

Det er endvidere konstateret, at centrene både tager mod borgere der henvender sig direkte, og borgere der visiteres fra forvaltningen.

Det er i forbindelse med interviews med sagsbehandlere blevet oplyst, at forvaltningen i al væsentlighed har et tæt og godt samarbejde med familiecentre. Centrene har ikke mulighed for egentlig sagsbehandling, herunder kan de ikke træffe afgørelse om hjælpeforanstaltninger efter reglerne om støtte til børn.

Centrene udfører et betydeligt arbejde, som i en række situationer har en gunstig indflydelse på de børnefamilier, der tages i behandling.

I nogle sammenhænge kan det være ønskeligt, at Familiecentre har en særlig autonomi, men det Tilsynsenhedens klare opfattelse at familiecentre er underlagt forvaltningen og at der bør være helt faste procedurer i forbindelse med en børnefamilies behandlingsforløb i et Familiecenter.

Forvaltningen bør altid udarbejde en handleplan inden en familie visiteres til behandling i et Familiecenter, da Familiecentret ikke kan arbejde uden en handleplan.

Det er tillige Tilsynsenhedens opfattelse, at når borgeren henvender sig direkte til Familiecentre og Familiecentre vurderer, at forløbet med borgeren må forventes at vare over en længere på forhånd defineret periode, bør forvaltningen tage stilling til, om der skal iværksættes egentlige hjælpeforanstaltninger.

Ved åbenrådgivning er der mulighed for 5 samtaler, har borgerne behov for yderligere samtaler ud over 5 samtaler, henvises borgeren til en sagsbehandler eller samtaler ved en terapeut.

2.6 SAGSBEHANDLING

2.6.1 Plejetilladelser og Børneattester.

Tilsynsenheden har konstateret i forbindelse med gennemgang af konkrete sager ved anbringelser, at der ikke i alle sager forefindes plejetilladelser og børneattester. Henset til det meget klare og ubetingede krav ved lovgivningen, hvorefter pleje af børn forudsætter en plejetilladelse og i tilknytning hertil, at der indhentes børneattester og straffeattester, skal dette sikres i alle anbringelsessager hvor børnene er anbragt i familiepleje. Børneattester og straffeattester indhentes af HR, der meddeler familieområdet om der er tilførsler i børneattester og straffeattester. I henhold til reglerne om indhentelse af børne- og straffeattester skal attesterne destrueres med det samme. Dette gøres af HR.

2.6.2 Systematisk sagsbehandling.

Tilsynsenheden har i mange sager konstateret, at notatpligten ikke er overholdt i forbindelse med sagsbehandlingen af de konkrete sager. Det er tilsynsenhedens opfattelse jf. ovenfor, at personalet er opmærksomt på reglerne om notatpligt, men at det daglige arbejdspress i nogen grad vanskeliggør, at sagsbehandlerne har tid til i tilstrækkelig grad løbende at ajourføre sagerne på dette punkt.

Kapitel 3. De lokale forvaltninger.

3.1 Maniitsoq.

Forvaltningen fremstår ved dette tilsynsbesøg som godt organiseret med en engageret ledelse og medarbejderstab.

Ved det tidligere tilsyn i 2017 konstateres, at der var sager med meget alvorlige fejl.

Tilsynsenheden tilkendegav, at man var af den opfattelse, at en oprydning i de gamle sager var en nødvendighed.

Under dette tilsyn kunne det umiddelbart konstateres, at der havde været oprydning i nogle af de gamle sager, men ikke i alle.

Tilsynsenheden konstaterede, at der fortsat var væsentlige forhold i sagerne, der fremstod som utilstrækkeligt behandlet.

Tilsynsenheden vurderer, at der skal afsættes mange ressourcer til, at foretage en fuldstændig opdatering og afslutning af alle de gamle sager, og anbefaler at dette i stedet sker løbende ved aktivitet i sagen.

Ved sagsgennemgangen er det konstateret, at flere sager kun findes i fysisk tilstand, da it- systemet, Winformatik, ikke er ajourført.

Flere anbringelsessager mangler handleplan, eller har en utilstrækkelig handleplan, der ikke angiver mål for anbringelsen. En anbringelsessag indeholder alene en handleplan fra 2015 og en statusrapport fra den døgninstitution, barnet er anbragt på, fra 2017, samt en lægeudtalelse i forbindelse med, at barnet har været indlagt på sygehuset. Der er ingen optegnelser i forbindelse med opfølgning eller personrettede tilsyn i sagerne.

I en anbringelsessag ligger personfølsomme oplysninger om andre børn, anbragt på samme institution som barnet.

I flere sager ligger underretninger, bl.a. fra skolen, sundhedsvæsenet og daginstitutionen, uden det kan ses i sagen, hvilke sagsbehandlingsskridt der er foretaget, og uden der er taget stilling til om der skulle iværksættes en socialfaglig undersøgelse.

Efter en gennemgang af socialvagtrapperne kan Tilsynsenheden konstatere, at Socialvagten fungerer ved tilkald, og at der er i forvejen kendte anbringelsessteder, hvor der kan ske anbringelse af børn ved nødvendige akutanbringelser.

Der er udtaget 3 socialvagsrapporter til særlig gennemgang. Af gennemgangen fremgik bl.a. at et barn anbragt i pleje, uplanlagt havde overnattet hos en bekendt, da forældrene var berusede. Barnet var midlertidigt hjemgivet da plejeforældrene var bortrejste. Der var ikke foretaget sagsbehandling i sagen som følge af underretning om forholdet til socialvagten.

I en anden sag var socialvagten af politiet indblandet i en sag, hvor en ung pige var blevet voldtaget. Pigen blev indkaldt til samtale hos sagsbehandler, men der var ikke foretaget egentlig sagsbehandling, og der var ikke fulgt op på sagen, da pigen udeblev fra samtalen.

En tredje sag havde en mindre årig dreng, som havde ringet efter politiet, da hans far udøvede vold mod hans mor. Moderen var indkaldt til samtale, men der var ikke foretaget yderligere i sagen.

Det er et gennemgående træk i de sager, hvor der har været en underretning enten fra en medborger, en daginstitution, sundhedsvæsenet, eller skolen, at det ikke fremgår i sagen, om der har været iværksat en socialfaglig undersøgelse, selv om underretningerne har haft en alarmerende karakter, i forhold til børnenes tarv og trivsel.

Den socialfaglige sagsbehandling er mangelfuldt i alle de gennemgåede sager, hvorfor det er svært at sige, hvor stor en udvikling der har været i sagsbehandlingen.

Samlet er det dog Tilsynsenhedens vurdering, at sagsbehandlingen på børneområdet viser, at der er sager, hvor det ikke er dokumenteret, om børnene har fået den hjælp de retligt har krav på, og hvor opfølgningen i sagen ikke i tilstrækkelig grad er foretaget eller dokumenteret foretaget.

3.2 Sisimiut.

Sisimiut har siden forrige tilsyn foretaget en række ændringer i socialforvaltningens organisation. Der er foretaget ændringer i ledelsen, hvor særligt børneområdet har været i fokus. Der er tilført området betydelige midler.

I Sisimiut har der tidligere været gennemført hjemgivelser af anbragte børn.

Det var Tilsynsenhedens vurdering, at disse hjemgivelsessager ikke i tilstrækkelig grad er oplyst.

Det fremgik ikke hvilke omstændigheder, der var ændret i forhold til det oprindelige anbringelsesgrundlag, og der var ingen begrundelse i sagerne for hjemgivelsen.

Efter hjemgivelsen skulle forvaltningen løbende følge op på børnenes trivsel, og resultatet heraf burde dokumenteres på børnenes sager, men Tilsynsenheden konstaterede, at opfølgningen vedrørende børnenes trivsel var utilstrækkelige.

Tilsynsenheden kunne ved det seneste tilsyn konstatere at sagsbehandlingen i socialforvaltningen i Sisimiut for så vidt angår børnesagerne, er blevet løftet.

Overordnet er der kommet bedre ledelse og kontrol med de enkelte sagsbehandlere og der er etableret en mere sikker løbende status på de enkelte sager. Der arbejdes mindre tilfældigt og der er kommet mere fokus på de afgørende elementer i børnesagerne således, at forvaltningen som helhed nu har et bedre billede af de konkrete sager. Tidligere var denne viden alene hos den enkelte sagsbehandler og sagen var helt afhængigt af dennes beslutninger samt evne og vilje til at handle aktivt.

Under det seneste tilsyn var det tydeligt, at ledelsen havde en mere aktiv tilgang til om der blev handlet i sagerne og der var en opmærksomhed på, og en vurdering af, kvaliteten af den enkelte sagsbehandlers arbejde.

Kapitel 4. Sammenfatning.

Efter de første tilsyn i 2016 og 2017 anbefalede tilsynsenheden kommunen at lave en særlig indsats på børneområdet.

Denne anbefaling vurderer Tilsynsenheden som delvis gennemført.

Arbejdet med den fysiske oprydning vurderes som igangsat.

Arbejdet med ajourføring af sagsbehandlingsskridt i forhold til sagens aktuelle status er gennemført i begrænset omfang.

I en række sager mangler fortsat dokumentation af sagsbehandlingsskridt, der burde have været foretaget.

På baggrund heraf **anbefales**;

- at der fortsat arbejdes på at systematisere sagsbehandlingen, så sagsbehandlingsskridt skrives i sagen løbende,
- at der løbende følges op på sagerne, herunder
- at der føres personrettede tilsyn med anbragte børn, som beskrevet i reglerne om støtte til børn.